

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Évesz evre 6 kor., fél evre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előzetes penzek és reklamacziók
KALKANYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.

Felölös szerkesztő: Dr. OZIFRAK JÁNOS.

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények lap szerkesztésébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petitosr egyzeri hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.
Nyitlert petit sora 50 fill.

Hibás irányzatok a nevelésben.

Sok szó hangzott már el körülünkben arról, hogy mikép neveljük a gyermeket, azt hiszem, nem lesz érdektelen, ha néhány szóval említést teszsek ama hibákról, melyek a gyermek nevelésénél leginkább előfordulnak, vagyis elmondom röviden azt, hogy hogyan ne neveljük a gyermeket.

Ezuttal nem annyira az iskolai, mint inkább a szülői nevelésben előforduló hibákkal foglalkozom.

Szólók mindenképp a szülők életéről gyermekeik előtt.

A legnehezebb dolgok közé tartozik ugy élni a gyermek előtt, annak szeme láttára, hogy annak igazi, valódi képe legyen szüleiéről s e mellett az a nimbus, a mivel a szülőnek bírnia kell a gyermek előtt, sértetlenül fennálljon. Kétségtelen dolog, hogy így élni nehéz, mert ahhoz a szülőnek, illetve a nevelőnek tényleg olyan életet kell élnie, a mi megérdemli a tisztelést, a mi már magában véve tekintélynek is mondható. A tekintély pedig voltaképpen nem más, mint a gyermek lelkében szülőinek ereyébenél, jó tulajdonságaiból alkotott kép. Ha a szülő valami jóra, nemésre buzdítja gyermekét, sokkal jobban, könnyebben tudja azt követni, ha azt már akkor atyjától, akár anyjától látta, szóval szüleinek példája vonzóerővel bír a gyermekre. De nem csak

a jó példa, hanem a rossz is vonzóerővel bír a gyermekre, sőt — tapasztalhatjuk —, hogy a rosszal inkább meg tudja figyelni s azt könnyebben is utánozza.

Az azonban, hogy a gyermek előtt ugy kell élni, hogy annak valódi képe legyen szüleiéről, nem azt jelenti, hogy a szülő teljesen feltárja lelke minden rejtékét gyermeke előtt, hanem: hogy a szülő mindazon tulajdonságokat, a melyek követésre méltók és a melyek akár szóval, akár példaadással megismertethetők, igyekezzeék önmagában egyesíteni, gyermeke előtt azt mutatni, azt arra tanítani.

Igen gyakran esnek a szülők, illetve házastársak abba a hibába, hogy gyermekeik előtt, — azoknak fülehallatára — egymás gyengéire figyelmeztetik egymást. Helytelen dolog ez, a mi nemcsak, hogy káros hatással van a gyermek nevelésére, de azt a szülők tekintélyének is. Mikor a férj, vagy feleség házastársát valamely gyengéjére figyelmezteti, esetleg korholja érte, természetesen ezt azért teszi, hogy őt gyengéjéről leszoktassa.

Ezt azonban a gyermek háija, megfigyeli, megjegyzi magának s ha atyját, vagy anyját később ugyanazon hibába esni látja, először megrója magában, később azonban magára nézve sem tartja szükségesnek azt a hibát elkerülni, egyszóval rászabadítja érzi magát annak elkövetésére.

S ha már elköveti azt a hibát s dorgálásban részesül érte, bizonyára gondolkodik felette, hogy miért kell neki ezért bünhődni, hisz szülei is többször elkövettek már ugyanazt a hibát!

Szóval megfigyeli a gyermek szülsője minden gyengéjét, sőt meg is bírálja azokat. Nem kell a gyermeknek tehát mindent látni, mindent hallani, — vigyázni kell arra, hogy a szülő hibái el legyenek takarva a gyermek szeméi előtt. Igaz ugyan, hogy ez nagyképszerűség, de nem azért van ez, mintha a szülő ezzel a gyermek szemében magának bizonyos előnyöket akarna biztosítani, hanem hogy megmentse annak kedélyvilágát ártalmas befolyásoktól, megőrizze olyan benyomásoktól, melyek esetleg kora éretté teszik.

Ugyancsak elítélendő, hogy sok szülő kis gyermekével a szó szoros értelmében pajtáskodik s e közben sok olyan dolgot enged meg annak, mit nem volna szabad megengednie. Voltaképpen ártatlan dolgok ezek, de vigyázni kell s mértéket kell bennük tartani, mert ha, hozzászokik a gyermek ahhoz, hogy mindig csak szülsőjével játsék, nem fogja szülsőjét komolyan venni, nem fogja tudni elképzelni, hogy az, a kivel ő pajtáskodik szokott, neki parancsoljon s ő annak engedelmeskedni tartozik. Leginkább anyák esnek ebbe a hibába, kiknek több idejük van arra, hogy gyermekükkel foglal-

TÁRCSA.

Két nap az Adrián

— a Muraszombat és Vidéke eredeti tárczája. —
(Folytatás)

Az abbaziai ezukrostrafikban vásárolt komisz operások egyik legrosszabbik példányával a számban sétáltam le az Adamiel molára. 1/3 óra volt kitérve a talakla. Mire a kikötőbe értem az időközben ismét erősen beborult égből kövér esőpek kezdtek polygni. Egyetlen panamám, — amelyről dr. Ritscher Soma kedves kártyáron azt állítja, hogy talni — szinte megbillent a simára nyírt fejemen, akkora esőppök voltak ezek. Mindazonáltal rendezte kirandulni vagy közönség hullámozott a molón Csupa ünnepőbe öltözött társaság, amely a különféle irányba induló gözősők egyekett, és a legkevesebb sem zavartalta magát a barátságatlan időtől s a minden percben lerobbanni készülő esőtől. Hiába a felsőleg nép mulatói akar.

Kéves várakozás után megérkeztek ismerősöm. Barátom, a fiamei felsőbb lányok szögősi társasága, azután a barátom barátja, ugyan-ezzer baklischok parancsnokló tábornoka, az iskola igazgatója, és végre barátom kis öcsése Tibor, aki a fiamei és, és kir. tengerészeti hadpródióskola I arany „straf”-fal kitérteitől növendéke. Szinte szombathelyi fia, Greisinger Ottó kedves barátom reményteljes eseméteje, aki neukéjs ötletből lett haditengerész.

A nagy tagból álló, s amint a tárczárok mondják, kiesiny de válogatott társaságban, a

higgadt megfontolást egyedül az igazgatóné képviselte, amint hogy diszes allására való tekintettel ez nem is lehetett másképp. Ő volt az egyedüli aki aggodva nézte a sötéten gomolygó felhőket, s kifejezést adott abbeli nezetének, hogy tanácsos lesz nem elindulni. (Gizella barátom és én képviseltük a könnyű bohém elemet. Ezt a könnyűséget csak nagyon is átvitt értelemben meltoztaschék venni, mert kedves barátom — egészen hiteles adatok alapján — open 1 kiló és 24 dekával nehezebb meg mint esékélységem. Ezen hiteles adat feltetlen megbízhatóságát támogatja meg ez az alábbi kis verseske is, melyet régi kedves emlékeim közül szedtem hamarjában elő:

Fiameiben nagy a tenger —

Gizi olyan mint egy benger.

A tengerészli is természetesen a mi kettőnk nézetén volt, s mint afele vihar-edzett-jelölt ferfui, merészen agítalt a hajóra szállás mellett, annál is inkább mert jó neukéje egy Buceariban elől-tendő adag fagyallatot helyezett neki kilitásba. Szóval jegyet váltottunk, és sietve igyekeztünk a hajóra, már csak azért is, mert a fedélzet ponyva sítóra által menedéket véltünk találni az egyre jobban hulló eső ellen.

Pontban fél három órakor a gözős otromba sippa, amelyhez képest a Hartner maloni gözkürtje andalító zene, elbódült, megkongtattak a jelző harangot, s a csavar mozgásba jött erősen kavarra a kikötő nem egészen tiszta vizét. A fiamei kikötőből a hajók redensek a „Maria Terezia,” röviden „hosszú moló” megkerülésével szoktak kifutni. Ez meglehetősen hosszú lit. Az ünnepi kiranduló hajók kedvéért azonban megszókták azt a kivettelt tenni, hogy a hosszú molót és a Baross molót

összekötő vashidat elfordítják, és ezzel egy körül-belül 30 meter széles utat nyitnak, amelyen keresztül jóval rövidebb idő alatt, a szabad tengerre ér a hajó.

A Baross moló a nagy tengerjáró kereskedelmi hajók kikötő helye. Itt azután már látni hatalmas hajó orioásokat. Ez alkalommal az Adria-Társaság „Baró Daniel Ernő” nevű gözőse állt ott és szedte magába oriai rakományát. Csupa műia volt. Kisebb nagyobb gerendák, deszkák. Egy egész erdőre volt. E Baross moló és a hosszú moló között van a repülő vashid, amelyet igen elmes szerkezelttel el lehet fordítani. Olyan forma dolog ez, mint a vasuti fordító korong, a melyen a lokomotivokat forgatják, de még sem egészen olyan. Ha gépészernök volnék, tán jobban megtudnám magyarázni. Sőt a melyen tisztelt olvasók akkor is megtudhatnák ennek a ravasz kis alkotmányának a mibenlétét, ha Stern Húzó saját külön mérnökünk el merne oda a vizre jönni s azután leírna szépen.

Mikor gözősünk, mely „Abbazia” nevet nyert a jó néhány évvel ezelőtt megtartott pezsgő-keresztélyben, egy szikkolt a hid által csinált nyilvános, az egyszerűben helyére fordult s mi künn voltunk a nyílt tenger. Alig mentünk azonban pár méternyire, már kitért a vihar teljes erejéből. Hatalmas bora keletkezett s olyan zaporosó hullott alá, hogy egy pillanat alatt vízesek lettünk. A régi moló Abbazian mindössze egy szük kabin volt. Ez csakhamar megtelt utassal — tán befort 20 ember — de a többi utas ott állt a hajón és türtse szegem, hogyan veri az eső, amelyet a heves bora kíméletlen erővel hömpölygött. Egészen sötét lett a táj. Közbe megzendült az ég. Hara-

/ Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását.

kozának. Nem szabad tehát a gyermekkel egészen összekeveredni; játszókkal a gyermek magához hasonló koru gyermekkel, azt nem használja ki saját előnyére szüleiével szemben s az lelki világának is megfelel.

Ellentéte a fentebb említett felszágaság, a midőn a szülő keveset foglalkozik gyermekével, sőt egyáltalában nem sokat törődik vele. Többnyire a nagyvárosi mamák esnek ebbe a hibába, kiknek más gondjaik vannak, — teszem p. o. feminista gyűlések, nők szavazati jogáért való küzdés, zsurozás stb. Persze e mellett aztán nem jut idejük arra, hogy gyermekeikkel foglalkozzanak, — rábízák apró csemetéjüket cseledekre dadákra s hogy aztán azoktól mi mindent tanul a gyermek, azt talán elmondanom felesleges.

Szólók még a gyermek nevelés két gyakrabban előforduló kinövéséről: az elkenyéztesről és tulszigorúságról.

Az elkenyéztesnek két főalakja ismeretes. Az első, a midőn a testi nevelésben kényeztetjük el a gyermeket, a második: midőn erkölcsi értelemben, a jellemképzésben; t. i. mikor az erős jellem, az akarat-erő kifejlesztését elhanyagoljuk. Ezáltal a testi nevelésben való elkenyézteséssel foglalkozom.

Ez természetesen már a bölcsőben kezdődik, valamint hogy ott kezdődik ennek az ellenkezője is: a gyermek okos, természetes és mérsékelt edzése.

Sok szülő kényezteteli el azzal gyermekét, hogy nem engedí meg neki, hogy természetes ösztöneit, az izomrendszer szükségesség mozgásai által meglévő vágyait követve naponként jól ki ne ugrálja magát, hanem e helyett azt meséli neki, hogy a jó gyermek szépen megül egyhelyen, nem ló—fut a réten, nem üzi a lepkét stb. szavai messérségben visszatartja az egészséges mozgásoktól. Az ilyen szülő persze félti a gyermekét attól, hogy meghül, hogy tulságosan kifárad, hogy rossz dolgokat hall játszótársaitól stb.

Ha a gyermek rossz társaságban játszik, persze hogy eldurvul, elszilajodik,

vásottá lesz, de ezen könnyen lehet segíteni.

Nem az által, hogy épen nem engedjük játszani, hanem hogy szépen, módjával magunk teszünk egy kis tanulmányt a gyerek pajtsái között s aztán csak a jól megválasztott pajtsák közé eresztjük szórakozni, játszani.

Az egészséges gyermek eleven, mozgékony, egy helyen megmaradni nem tud, testének az izommozgás szinte életszükséglet a fejlődésre. Vétkezik az a szülő, ki ettől visszatartja gyermekét, mi által az elpuhul, elsannyul s gyenge teste annál fogékonyabb lesz a betegségek iránt.

Az elkenyéztes egyik szomorú kinövése az egyik gyermek elkenyéztesése a másik felett és részrehajlás, a mit sajnos gyakran előidézik az, hogy az egyik gyermek külsőleg szebb, fejlettebb, ügyesebb, eszebebb, mint testvére. Természetes, hogy az elkenyéztes, a nagyobb szeretettel kitüntetett testvér látása a mellőzött testvérben irigységet kelt, sőt megingatja, főnkreteszi szüloe igazságosságában való hitét, kiöli szívéből szüloe iránti szeretetét.

Megingathatja a gyermeknek szüloe iránti szeretetét a nevelésben való tulszigorúság is. Ez többnyire a gyermek cselekedeteinek helytelen elbírálásából ered. Sok szülő vét az ellen a törvény ellen, hogy mielőtt fedné, vagy büntetné gyermekét, szigoruan megvizsgálja, hogy voltaképpen mit is követelt el s így sokszor olyan cselekedetért bünteti, a mi tulajdonképpen nem is bűn, hanem csak az ifjú vér követelése által ösztönzött cselekedet volt, szemel hogy ellenben olyan cselekedete előtt, mi valójában megérdemli a szigoru büntetést is. Pedig a gyermek hamar észreveszi, hogy mik azok a mikért büntetést kap, mik azok, a mikért nem történik bántódása s előállhat az az eset, hogy a hasztalanságról leszoktatta szüloe, a nagy hibákról ellenben nem. Nem szabad semmi hibáját elnézni a gyermeknek, de viszont a büntetés kimérésében sem szabad durvának lenni, váltsa fel a durva bánásmódot a kimérlt, következetes

szigorúság, mi mellett lássa, érezze a gyermek, hogy szüloe szereti, hisz a tapasztalat is azt bizonyítja, hogy a legjobb nevelési eszköz a szeretettel való nevelés.

Vértes Aladár.

Lóverseny Muraszombatban.

Dr. Lamn Antal muraszombati uradalni nagyberlő kezdeményezéséből szép látványosságban lesz része városunk és környéke közönségének a közel jövőben. Jan Kovich Arisztid kapitány és br Durneisz Géza főhadnaggyal, a radkersburgban állomásozó 16-os huszárok két tisztjével egyetemben lóversenyt rendeznek városunkban. Eleinte Radkersburgban illetve gyakorló terükön akartak ezt a kiválóan érdekes sport eseményt megtartani, de dr. Lamn Antalnak sikerült rábeszélni a huszárokat, hogy a verseny Muraszombatban, gazdaságának valamelyik alkalmas területén legyen.

E verseny előkészítése céljából dr. Lamn Antal esütőtökön d. n. 5 órára értekezletre hívta össze Muraszombat egész intelligenciáját, hogy a város közönségét — amelynek támogatását kéri — tájékoztassa az egész ünnepség mibenlétéről.

Az értekezletre városunk értelmiségének mintegy 30 tagja jött el. Dr. Lamn Antal röviden a meglepeteket előadta, hogy a szomszédban állomásozó huszár ezred tisztikarának két kiváló tagjával egy Muraszombatba tartandó lóverseny rendezését határozták el.

Kérte az értekezlet tagjait, hogy vállalkozását részesítsék abban a jóindulatu támogatásban, amelyet ez a szép ügy bizást megérdemel. Muraszombat társadalmi élete ugy is nagyon egyhangu, s egy ilyen tisztán sportszerű és felettébb szép látványosság bizonyára elevenebb mozgást kelt, és érdeklődésre tarthat számot. Hazánkban számos meg városunknál is kisebb helyen, ahol lovas ezred van, rendeznek versenyeket, amelyek az illető helyek nevét nemcsak ismertté teszik, hanem azok idegen forgalmát is jelentékenyen növelik, ami megint csak a városnak van hasznára. Hangsúlyozza, hogy a rendezés technikai részét elvégzik ő és barátai, Muraszombat közönségétől kizárólag csak erkölcsi támogatást ker. A hagyományos magyar vendégszeretet és a kötelező udvariasság azonban előírja, hogy a város közön-

gos villámok egyikzakt' majd menydörgés rémitő rohaja reszkettette meg a ködös levegőt. Csurog vizetek lettünk. A hölgyek vékony ruháiról csak úgy eszapolt a víz. Öröm volt látni azokat az idomokra feszülő bátiszi szoknyákat. (Ment's Isten, nem az idomokat, hanem csak a szoknyákat). Ez ezek a ruhák olasz hölgyek kaecyva néztek tönkre silányított ruháikat, elázott frizuráikat és virágdíszes kalapjaikat, melyeket minden formájukból kifordított az a kollemeden bőra Urani Isten! Mit csináltak volna hasonló helyzetben a mi hölgyeink ?

A felhőszakadással társult égzengés — melyhez a bőra alkalomszerű kísérlettel szolgált — csak egyre tartott s most már a tenger is kezdte érezni, hogy valami erősen nyomja szíve hátát. A borának ugyanis legalább 20 percig kell futnia, amig azt a rengeteg víztömeget megtudja mozgatni, sőt, amint a tengerészek mondják, ha nagyon hirtelen és igen szélesen jön, akkor nincs is módjában belekapaszkodni a vízbe és így néha elül a szél a nélkül, hogy a habokat valami érezhető módon felkorbácsolná. Ezuttal is az volt a szerencsén, hogy Bóra önagysága tulságosan szélesyelen jött s így nem tudott érdemesebb eredményeket, a hullámzást illetőleg, felmutatni. Egy felóra múlva azonban komolyabban kezdte venni a dolgot s egyszerre csak azt vettem észre, hogy a talaj kezd alólam kimozdulni. Ha vissza tudtam volna emlekezni zsenge koromra, mikor a mamám még a bölcsőben ringatott, tán nem lett volna ez a mozgás oly sokatlan. Így azonban egy cseppet sem tetszett. Egy éreztem magamat, mint mikor Bodvár Baudival hazafelé jöttünk a Török Elemer bucsuzta-

tőjáról . . . . A dának is sikogatni kezdtek, egyik másik utitársam nagyokat csuklott, az a bestiális bóra pedig annál jobban dühögött.

Most, hogy visszaemlékezem e kejkirándulásra, újra eszembe jut Stern Hugó barátom. Az lett volna az nagy bajban! . . . De megnyugtatom őt, a hajóstársaság nem a muraszombati vasut, ott nem bírságozják meg az utasokat ha . . . ha a tenger nagyon hullámozik s a hajóhordak reszegnek, ropognak. A kapitány egyre bizatott bennünket, hogy nem kell félni, mindjárt cenzal leszünk. Tényleg valami part látszott a ködön keresztül!

Pár perc alatt Porto-Ree kikötője előtt állottunk. Mi előtt ide neki fordult volna a hajó, meg egy erőset lödült, hogy valamennyien majd keresztül buktunk a korlátot s azután becsuszott a kikötőbe, ahová már nem ér a hullám erje, mert megtörik a móló kőfalán.

Porto-Ree érdekes tengerparti falu. Fő ekessége egy ódon várkastély, mely közvetlen a parton áll. Valamikor Frangonon vár volt, most jesszuita kolostor, ahol növeked papokat nevelnek. Minden ablakból nezezt ki egy-egy fekete alak. A hajó utasainak a fele kiszállott itt, mi meg tovább hajoztunk a buccarai öbölbe. Ez már kellemesebb hely. Ide nem érnek el a hullámok, ide nem tud be futni sem a bőra sem a sírocco. Teljesen védett pontja az Adriának, s ép ezért valamikor igen jelentős kikötő hely volt, amikor meg az építészeti technika sem tudta úgy megvédeni a nyílt kikötőket. Egy szük nyíláson fordulunk be, a közel 2 kilométer hosszú öbölbe, s itt már nem érezünk a viharból semmit. A magas sziklapartok elfogták a bórát, s a víz tükre sima

volt, csak az eső esett egyre, de már gyengében. Itt Stern Hugó is jól érezte volna magát.

A völgy hátterében, a meredek hegyoldala van építve Buccari. Ez már horvát terület. Festőien szép fokvésű házesopart. Az egymás fölé épített tetje mezzes virít. Főnt rengeteg magasba, merész kanyarodásu vasuti töltés látszik. A máv, fumei vónala, melynek Buccari nevű állomása is van 16 kilométernyire Buccari községtől. A felsőlendvénál tehát ki lehetnek békítve, a buccarai horvátok meg messzebb vannak vasutjoktól, mint ők. Nem is igen használják, hanem inkább behajoznak Fiumelba, ami jóval könnyebben megközelíthető.

Megérkezünk Buccariba. A tengerparton, daczára a kellemetlen időnek, sok ember várta a hajót. Kiszálltunk s miután az eső egyre hullott, le kellett mozdannunk arról, hogy megismerjünk az érdekes várost, ódon házait, furesán épült utcaosait. Betérünk egy kávéházba, amely zsfolyásig megtelt kirándulókkal. A káves egyetlen ökönyvi piccolójával nem győzte kiszolgálni a vendégeket, meg a kassza tündér is leszállított trónjáról és horlita a fagyallatot, kávét, söröt és egyéb jókat.

Miközben a kirándulók józiven falatoztak, az eső megállt s a táj egyszerre világosodni kezdett. Ujjongó örömmel szemléltek a tisztuló eget, melynek horizontján csodálatosan szép hármás szikrávny kezdődött.

Elindultunk a városka és környékének megtekintésére.

(Folyt. köv.)

sege valamelyes formáját találja annak, hogy az ide faradt tiszték és urlovások vállalkozását mellényolja. E végül javasolja, hogy a város közönsége egy verseny díjat ajánljon fel, melynek árát közalkalmazásból szedik össze.

Az értekezlet helyeslőleg vette tudomásul dr. Lamm Antal előterjesztéseit, s örömmel fogadta a tervet, és készséggel járult hozzá ahhoz, hogy a város közönsége egy vagy két dízes tiszteletdíjat adjon, és a gyűjtést nyomban meg is kezdte. Egyben fel kérte dr. Lamm Antalt, hogy tolmácsolja a radkersburgi tisztikar előtt az értekezlet legmelyebb köszönetét és biztosítsa őket, hogy itt magyar földön a legmelyebb rokonszenvvel néznek vállalkozásukra és őszinte magyaros vendégszeretettel fogják fogadni őket.

Ezek után az értekezlet Pósfay Pongrácz főtisztigabirót a verseny bíróság tagjává választotta, továbbá egy szakbizottságot választott, mely a gyűjtést és a további teendőket végzi, s ezzel a közdeményező dr. Lamm Antal elítélésével véget ért.

A loverseny minden valószínűség szerint július hó 12-én lesz megtartva, és pedig vagy a faizányos mögötti réten vagy pedig az alsómajor mellett a korongi út mentén elhúzódó tarlón. A verseny legalább 3 számból fog állni, s mind-egy számban több lö fog indulni. Részletes programot még a hét folyamán kiad a rendezőség.

HIREK.

Olvasóinkhoz.

Jelen számunkkal lapunk 47-ik félévét zárjuk le. A jövő évben tennállásának 25-ik születését fogja megünnepelni a „Muraszombat és Vidéke.“

E félév végétével új előfizetést nyitunk lapunkra, s a becsülettel végzett köteleesség-terjesztés öntudatával kérjük városunk és járásunk közönséget, hogy azt a lelkes támogatást, amelyben lapunkat eddig részesíteni szives volt, ezúttal se vonja meg tőlünk, sőt azalag fokozottabb mértékben kitüntetni szives legyen.

A „Muraszombat és Vidéke“ vármegyének egyik legrégebb lapja. 24 év óta szolgálja már a közügyet, a magyar cultura érdekeit. Egy küzdelmes negyedszázados múlt áll mögöttünk, amely idő alatt e lap mindig töle telhetőleg igyekezett a közvélemény igaz és őszinte visszhangja lenni, s mindig elszántan szállt sikra oly kérdésben a melyek a magyar cultura, és a köz érdekét képezték.

Jelenlegi számunkkal éppen két esztendeje van, hogy a mostani szerkesztőség vette át a lap vezetését. Teljesen nyugodt lélekkel bizzuk olvasóinkra, annak a kérdésnek megítélését, hogy megérdemelte-e lapunk azt a támogatást amiben részesült? Czikkeink mindig a közérdek szolgálatában állottak, felkaroltuk a magyarság érdekeit, és különös figyelemmel voltunk járásunk központjának Muraszombatnak speciális érdekeire, hirdatulok élnék és változatos, tudósításaink megbízhatók voltak. Ebben a szellemben fogjuk tovább vezetni a lapot, s kérjük hazaiak közönségünket, hogy vállalkozásunkban támogatni szives legyen.

Lapunk előfizetési ára: Egész évre 6 K
fel évre 3 K

Hazafias tisztelettel

A „Muraszombat és Vidéke“
kiadóhivatala.

— **Merénylet a magyar nyelv ellen.** Néhai Kondor Ferencnek a korán elhunyt derek tanférfinak muraalmosi iskoláját, országszerte minta intézetnek ismerik, s a vármegyei magyar nyelvi bizottság két évvel ezelőtt tett körútjában a Vendvidék csodája díszes elnevezéssel tüntette ki e jeles intézetet. Kapta pedig e jó híret ez iskola azért, merl Muraalmos és vidéke teljesen vend anyanyelvű közönségének közepén, egy olyan vára volt a magyarosodásnak, amelyre alig van példa az ország nemzetiségi vidékein. A muraalmosi iskolában oly folyékonyan és perfektül beszélnek a vend gyermekek magyarul, hogy Debreczenben sem különben. Aki nem hiszi bármikor meggyőződhetik róla. Ennek az iskolának magyar szellemét most komoly veszedelem fenyegeti. A hitoktató Lenarsich Imre csendlakai káplán, Titán Iván tanító ismételt tiltakozása daczára, makacs következettséggel vend nyelven adja elő a vallást. Vendül prelegál azoknak a gyermekeknek, akik jobban tudnak magyarul már — hála a magyarok Istenének — mint anyanyelvükön. Teljességgel érthetetlen előtünk a káplán magatartása, merl ott ahol a gyermekek nem tudnak magyarul még némi képpen menthető volna az, hogy a vallás igéjét olyan nyelven hirdetik, amelyet legkönnyebben megértenek, de hogy egy magyar pap, akiről fel kell tennünk, mint a szombathelyi papnevelő intézet volt növénydekéről, hogy jó magyar ember, miért erőszakol idegen nyelvet a gyermekekre, ennek igazán nem tudjuk magyarázatát. Nem akarjuk hinni, hogy Lenarsich Imre magyarellenes üzemekkel kaczerkodik és csak ideiglenes megelégedésnek tudjuk be a történeteket, de leszögeznünk kívánjuk e felháborító tény, és felhívjuk rá az illetékes körök figyelmét. Elvárjuk első sorban dr. Ivánóczy Ferenc cz. kanonoktól a káplán közvetlen főnökétől, hogy ő, mint akit a nagy nemzeti kormány részesített magas egyházi kitüntetésben, — teljes szigorral fog lépni a káplán ellen és a körmire koppant, — elvárjuk másod sorban a kir. tanfelügyelőtől, hogy hivatali hatás körében azonnal véget vet e szegyetlen és a magyarságot lealázó állapotnak, és végül felhívjuk főispórtunknak dr. István Vilmos megység püspök urnak is a figyelmét a csendlakai káplán urra, hogy püspöki hivatali hatalmával fogva a lehető legerélyesebb módon emlékeztesse Lenarsich Imrét, hogy a szombathelyi egyházmegye hazafias papsága nem bír meg eféle panszláv izú csintalankodást és hogy a káplán a seminariumban jó magyar hazafiságot tanult. A tanító pedig szerezzen érvényt állása tekintélyének, és iskolájában, — amelyért első sorban ő felelős — tiltsa meg az ilyen dolgot, s ha puszta szava nem használ tegyen jelentést a tanfelügyelősnél, jelentsen addig amíg meg nem hallgatják s ha ez uton sem kap segítséget forduljon panaszával egyenesen a vármegye közigazgatási bizottsághoz vagy a vallás és közoktatásügyi miniszterhez mert ezt az állapotot tovább tűrni nem lehet!

— **Saruga Frigyesné temetése.** 20-án d. e. 10 órákor temették el a korán elhunyt Saruga Frigyesné nagy részvét mellett Felsőlendván. A végtszességén megjelent az egész környék lakossága, s Muraszombat intelligentiájának számos tagja. A gr. Széchenyi család táviratban fejezte ki részvételet a mélyen sújtott jegyzőnek. A temetési szertartást Siftár Károly és Hima Sándor ev. lelkeszek végezték. Condoleálták még dr. Laky Kristóf

és, és kir. kamarás, törvész. elnök, Pósfay Pongrácz főtisztigabiró, Sáfary József kir. járásbíró, a járási szolgabirosg és járásbíroság az ügyvédi és orvosi kar számos tagja, a szomszédos és a muraalmosai járásiok intelligentiájából igen sokan. A koszorúk egész serege borította a koporsót. Koszorút helyeztek a családon és rokonságon kívül, a járási jegyzői kör, dr. Sömen Lajos és neje, Siftár Károlyné és meg számosan.

— **Bodnár András véglegesítése.** Népszerű járási számvevőnk, aki május hó 9-én tette le Budapestben kiváló sikerrel az államszámvetéltani állam vizsgát, a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök állásában véglegesítette.

— **Körvörös választás Tótkeresztúron.** A dr. Szilárd Lipót eltávózasával megüresedett tótkeresztúri körvörös állást a mult esztőtőlünk töltöttek be választási útján. A választást Pósfay Pongrácz főtisztigabiró vezette. Megválasztották az egyoldali pályázót dr. Sehnöföld Mamo szepesofalúti körvörös.

— **Kirendelés a szüidei tanfolyamra.** A valás- és közoktatásügyi miniszter az elemi iskolai tanítók és tanítóknk részére rendezett szüidei tanfolyamra városunk tanítóit karából Csiszámé Olasz Terkát a budapesti, Richter Józsefet pedig a kolozsvári tanfolyamra hívta meg.

— **Körügyelői körügy.** Muraszombati járás közösi és körügyelő egylete folyó évi június 4-én d. e. 10 órákor Vashidegkuton tartja rendes tavaszi körügyesét. Gyúlos után kőzcs beed, ezután a Vogler-fele kerthelyiségben táncmultság. A kőrtagokat és ügybarátokat lisztelettel meghívja az elnöké.

— **Adótárgyalások.** A III. osztályu kereseti adókivétő bizottság tárgyalásait 1908. július 3-án kezdi meg a következő beosztással: 1908. július 3-án d. e. 9 órákor Vashidegkút és Perestó, 4-én d. e. 9 ó. Martonhely, 6-án d. e. 9 ó. Battányd 7-én d. e. 9 ó. Felsőlendván, 8-án d. e. 9 órákor Vízrenda és Szentszentendy, 9-én d. e. 9 órákor Csendlak, Muraszombatra tehát 10 és 11-én kerül a sor. A kinstár képviselőiben Rainiss Lajos p. ü. titkar fog megjelenni. — Ertesülésünk szerint az adóprés ez iden szokatlanul erősen fog működni. 30—80 százalékos emelést javasolt a kinstár képviselője. Figyelmeztetjük tehát a közönséget, hogy saját érdekében a tárgyalásokon okvetlen megjelenjen vagy kellő képviseltetéséről gondoskodjék és jó előre szerelje fel magát ezekkel az adatokkal, amelyek segítségével az embertelen javaslatoknak teljes erejéből ellentálat képes lesz.

— **Ismét a vasutonkról.** A muraszombati — csakányi uton, a muraszombati Lendva hídján tudtunk levó vasuti átjáró bakterhaza nincs a battánydi állomással jelző készülékkel összekötve. A bakter az utat a vonat megrékezése előtt egy negyed órával lezárja. Mivel pedig vasutonkon a pontosság kivételre állapot és a fel esetleg egy órai késés a rendes, azért nap-nap után megtörténik, hogy Muraszombatakn ezen legforgalmasabb utonálán a közlekedés egy óra hosszát is fenakad. A vasut jobb és balpartján az üres és megrakodott kocsik sürü tömgege várakozik, szidva a mav. egyetlen jelen levó képviselőjét, a szegény, köteletséget teljesítő baktert. Felhívjuk ezen skandalozó állapotra az üzletvezetőszög figyelmét és kerjük, kösse össze ezen bakterházat a battánydi állomással jelzőkészülékkel, hogy az itteni vasuti ör az utat csak akkor zárja le, amikor a vonat a battánydi állomásról már elindult. Így biztos lesz mindenki, hogy legfeljebb 10 percig kell neki itt várakoznia.

— **Jönnek a színészek.** Napok óta rózsaszínü falragaszok hirdetik, hogy Thalia istenszonny felkent papjai és papnői legközelebb táború itteni Muraszombathban és megkezdődnek a szüni előadások. Fehér Vilmos jól szervezett társulata készül hozzánk Kisberről, ahol jelenleg kiválóan összevago előadásokkal mulattatja a közönséget. Reméljük, hogy a muraszombati saison is eleg jó lesz. Meg leszünk elégedve mi is e társulattal s a társulat is mi velünk. Az előadásokat állítog máj 2-án megkezdik alkalmasint a Filszár-fele vendéglo udvarán felállítandó arenában. Az előadásokat a Varizskeringővel kezdik meg.

— Diszes és értékes albumot ad ajándékba minden évben előfizetőinek a „Budapest.” A múlt évi karácsonyra köldött díszalbum, melyet a „Budapest,” 30 éves fennállása alkalmából adott az előfizetőnek, egy új előfizető sorakozott a „Budapest” zászlója alá. Ezt a gyönyörű albumot meg most is megküldi azoknak az új előfizetőnek, akik legalább negyedévre rendelik meg a lapot és 80 fillert postaköltségre beküldenek. De készül már az új karácsonyi album is, mely meg díszesebb és értékesebb lesz, mint az előbbi. Ezt is megkapja ingyen a „Budapest” minden állandó előfizetője. Tudvalevőleg a „Budapest” most vezérszeret viz a politikában. Habár független a kormánytól és a pártoktól, megvanak azokkal az összeköttetései és első kézből, leggyorsabban kapja a legérdekesebb híreket. Irodalmi rovata is elsőrangú, szóval a legdrágább lapok színvonalán áll, bár azoknál sokkal olcsóbb. Előfizetési ára negyedévenként 6 korona. Mutatványzámos kívánatra készséggel küld a „Budapest” kiadóhivatala Budapesten, IV., Sarkantyus utca 3.

Nyilttér.*)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik adott lelkű, örökké felejtethetlen felesem elhunyt alkalmával részvételt írásban, szóval, koszorú küldésével, a temetés megjelenséssel vagy bármilyen módon kinyilvánítai szívesek voltak, ez uton is a magam, a szülők és kis árvaim nevében mely és haláltel köszönetet mondok.

Saruga Frigyes

*) E rovathban közlöttekért a szerkesztőség felelősségét nem vállal.

Apró hirdetés.

Könyvtár órák. A muraszombati gazdakör könyvtára nyitva van naponta délelőtt 11—12 óráig a titkári hivatalban. — A Dunántúli Közművelődési Egylet könyvtára pedig szerdán délután 1—2 óráig áll a közönség rendelkezésére az állami óvodában.

Varroda megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a közóhajnak engedve, f. év július 1-től

fehérnemű varroda-iskolát nyitok a Heimer-féle új házban.

Kizárólag csak oly tanítványok vétetnek fel, kik saját varrógépén és önmaguknak dolgoznak.

Kiváló tisztelettel

Ascher Emma Muraszombat.

Eladó birtok.

Vastakon, kitűnő déli fekvéssel bíró szőlő és termő erőben levő gyümölcsös eladó.

Ajánlatokat elfogad Sinkovich Dénes Vaskorpádon, u. p. Felsőlendva.

Kiadó egy két szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt. Bővebbet özv. Hartmann Frigyesné órás üzletében Muraszombat.

Hólyag papír

befőzéshez, finom minőségű jutányos áron kapható:

Balkányi Ernő papírkereskedésben Muraszombat és Alsólendva.

Védjegye: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

patéka

egy révjónak bizonyít háziasít, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynek, osztlal és meghűlésnek**, bedörzöngésnek, sőt keskeny használatra.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárlásokor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dohadva van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K.1.40 és K.2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest. **D. Richter** gyógyszerárán az „Arany oroszlah. 24”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindeonapi szétküldés.

Asztalosoknak

vagy magánosoknak butor szállításra igen alkalmas erős csomagoló papír. Kilója 12 fillér. 5 kilónál kevesebb nem lesz eladva. Kapható: Balkányi Ernő papírkereskedésben Muraszombat.

! Nélkülözhetetlen utmutató !

Körjegyzői, ügyveti, járásbíróági és magán hivataloknak, községi bíráknak, vendéglősök és magánosoknak nélkülözhetetlen utmutató

Muraszombatjárás községeinek

névjegyzéke

Feltüntetve: a községek új elnevezése ABC rendben, távolság Muraszombattól oda és oda és vissza kilométerekben, a község melyik „körjegyzőséghez tartozik és annak utolsó postaja, lakosainak száma. A bíróági kiküldött és vegrelajtó napi díja és utazási illetménye kilométerenként.

Kapható: Balkányi Ernő könyv- és papírkereskedésben Muraszombat.

Egy borprés igen jó karban eladó Árvai Henriknél Muraszombat.

UJDONSÁG!

Kombinált, csinos kivitelű és olcsó **jegyzék-könyvek**

Kapható: Balkányi Ernő papírkereskedésben Muraszombat.

Ki szép akar lenni ^{használaton Mintsek-féle}
Aranka-Crémet.

Egy tégely ára 1 korona, nagyobb rózsza színben 2 korona. Aranka szappan 70 fillér, Aranka moszó víz 1 korona. Aranka hőlgyör 1 korona, nagy 2 korona.

Kinek öszül a haja <sup>használaton Aranka haj-
űjtőt 1 üveg utasítással 2 korona</sup>

Ki gyönyörű szőke haját akar

használaton Aranka hajszőkitőt 1 üveg 1 kor, nagy 2 kor. Kapható: Muraszombalban Bötes Béla gyógyszerárban vagy a **Mintsek Géza** vegyészeti laboratóriumán készítőnél. **Kecskemét.**

6 korona értékű rendelésnél ingyen csomagolás és szállítás.

Egy jó házból való fiu tanoncnak felvétetik **Tomka György** vas- és fűszer kereskedésében **Alsó-Lendván.**

Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők.

6669 1908. urb. szám.

Hirdetmény.

A szombathelyi kir. törvényszék, mint urbéri bíróság Kisfalu (Pardasinez) község tagosítási ügyében a működő mernök által bemutatott hatarfelmérés térkép és birtoknyom hitelesítése, valamint az oltályozás, egyénekenkénti elhelyezési tervezet és elhelyezési egyezség bírói jóváhagyása iránti eljárás helyszíni eszközölése véget

1908. évi július hó 7 hetedik napján délelőtt 11 órájára a helyszínen Kisfalu (Pardasinez) község házhoz tárgyalási határnapot tűz és arra mindazokat, a kiknek a nevezett községben birtokuk van, jelen hirdetménynyel megidéz azzal, hogy emaradással a tárgyalásnak megtartását gátolni nem fogja és hogy az eljárás további folyamán külön értesítés, vagy személyenkénti idézés elvárása nélkül érdekeik megóvásáról gondoskodjanak.

Kelt Szombathelyen, a kir. törvényszéknel 1908. június hó 13.

Dr. Prugberger Vincze
h. elnök

Toth Miklós
jegyző.

Hirdetések a kiadóhivatalba küldendők.

Benzinmotorok

gőzlokomobilok, utimozdonyok, gőzcséplőgépek, aratógépek, „losonczi drill” vetőgépek, resiczai acélekék, teljes malomberendezések, stb., stb.

**A. M. Kir. Államvasutak Gépgyáranak Vezérügynöksége,
BUDAPEST V., Váci-körut 32.**

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.